

Megerősítik a „jégernyőt”

A jégeső-elhárítás eredményességének fokozása végett megerősítik a baranyai védelmi rendszert. Újabb rakétakilövő állomásokat építenek, amik által hatóságosabban válik a védekezés, és egyben bővül is a védett terület. A program megvalósulásával 150 ezer hektárra növekszik az oltalmazott mezőgazdasági terület, s négy állami gazdaság, illetve kombinát és huszonnyolc termelőszövetkezet növényi kultúráit védi a „jégernyő” az elemi csapástól.

Mint ismeretes: Dél-Baranyában állították fel az első magyar jégeső-elhárító rendszert. Ez a térség ugyanis az ország egyik legtermékenyebb, egyszersmind a leginkább jéverés sújtotta vidéke. Az Országos Meteorológiai Szolgálat jégeső-elhárító egysége 1976-ban kezdte meg a működését. A jégeső-elhárítás eredményeként a védett területen felére csökkent az Állami Biztosító által a mezőgazdasági üzemeknek kifizetett kártérítés összege.

Az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai megmutatták, hogy „hézagok” vannak a védett területen, azaz a rakétakilövő állomásokat nem tudják tökéletesen „lefedni” a körzetüket. Most tehát megszüntetik a hálózat gyermekbetegségeit, sűrítik az állomásokat az eredetileg telepített tizenegy rakétakilövő bázis mellé további négyet építenek, mégpedig Sumonyban, Vajszlón, Gordisán és Majson. A munka megkezdődött, s még az idén el is készülnek az új bázisok, úgyhogy a jövő évben már tizenöt kilövő állomással dolgozik az egység.

Dél-Baranyában meglehetősen sok a jégesővel terhelt zivataros napok száma, tavasztól őszig 25–30 alkalommal kell beavatkozni a jégeső-elhárító egységnek. A rakéták hatóanyaga — az ólomiodid — szétszóródik a felhőben, beavatkozik a jégek képződés természetes folyamatába, s meggátolja, hogy a jégszemek „meghízzanak”, és jégeső alakuljon ki. (MTI)

Új típusú tolóhajó

Kezden a Magyar Hajó- és Darugár óbudai gyáregységében új típusú tolóhajót bocsátottak vízre. A 2400 lóerős hajót a szovjet igényeknek megfelelően fejlesztették ki a gyár mérnökei. Eddig kisebb teljesítményű, 2000 lóerős hajókat gyártottak, s összesen 120-at szállítottak belőlük a Szovjetunióba. Most az új típus első tolóhajójának hagyományos pezsgős névadóját tartották meg: ez a modell 1983-tól váltja fel a korábbi típusot.

Az új tolóhajó 51 méter hosszú. Vezérlőberendezése automatizált elektronikus egységekből áll. A hajót könnyelmesebb taktikával szerelték fel, a kabinok légkondicionáltak. Nagy előnye, hogy a szibériai vizeken, mínusz 23 fokok hidegben is üzemképes, erős acélteste a jégtorlaszoknak is ellenáll.

Az ünnepségen jelen volt Vlagyimir Bazovszkij, a Szovjetunió magyarországi nagykövete is, akinek felesége az új hajó névadója volt. (MTI)

Vagyonosodunk

Erosen tartja magát még mindig az a szemlélet, hogy kinek mennyi a vagyona, annyit ér a munkája is. Korábról maradt ránk ez az értékmérő. Bármennyire is tagadjuk, manapság is sokszor a „vanról” ítélik meg az embereket. Ennek az adhat némi táptalajt, hogyha nem is ilyen egyszerű módon, de a gazdaságok erejét a vagyonnal mérjük. A szövetkezetek akkor elismert, ha van valamije és a tagjai is módosak. Ugyanis ez a kettő — mármint a vagyon és a boldogulás — a mezőgazdasági közösségekben szinte szétválaszthatatlan.

Persze többféle értékmercét, hasonlítási alapot ismerünk, de a legelterjedtebb módszer számadások idején, hogy fölleltározzuk, miből mennyi van. Megvizsgáljuk, milyen minőségűek a földek, bírák-e még az idét az épületek, használhatók-e a gépek, s meddig ürültek a hombárok. Megméri a közösség vagyonát.

Megtörténik mindez, akkor is ha látogató érkezik. Tárulnak az istállók és magtárak ajtóit és ha másként nem, képeken — mint a férjhez adandó lányosháznál — bemutatják a gazdaságot.

Ha ez nem így volna, rossz volna.

A mezőgazdasági kollektívák legnagyobb ereje az összefogásban rejlik. Az összetartozás egyik kifejezője pedig a közös vagyon, amit évről évre szinte tégláról-téglára rakosgatnak össze. Akinek nincs épülete, gépe, állata, nem képes megmaradni a versenyben. Nem tudja új érték adására kényszeríteni a földjét. Köztudott: a mezőgazdasági szövetkezetek gazdálkodásának alapvető feltétele, hogy a közösség területe feleljen meg a bővített újratermelés követelményeinek. Egyszóval ne csak eltartsa a vele bánókat, hanem egy kis boldogulást is adjon nekik.

Az elmúlt harmincegy év gyakorlati tapasztalatai mutatják, hogy a térségekben, szakszövetkezetekben többé-kevésbé megvoltak az értékek újratermelésének feltételei, de sokszor csak az állami pénzek felhasználásával sikerült a megvalósulás. Nem baj ez, hiszen nincs ország, ahol valamilyen módon a mezőgazdaságot ne támogatnák. Főleg a kezdeti időkben volt bőkezűbb a szocialista állam, mert szinte két marokkal adta a pénzt a térségeknek, hogy pozíciójukat erősítse. A mezőgazdaságban ekkor kezdett teret hódítani az új technika. Megjelentek a földeken a korszerű gépek, a hatalmas istállók, a mutatós üvegházak, magtárak épültek. Gyümölcsösök, szőlőskertek emelkedtek szinte pillanatok alatt a sivatár homokból, a semmiből. Úgy szokták mondani a szakemberek: ekkor indultak a beruházások.

Környekünkön, Csongrád megyében minden korszaknak megvolt a maga slágere. Előbb az úgynevezett szerfás épületek szaporodtak, majd később betörték a betonkolosszusok. Ma már tudjuk, hogy akkor egy kicsit előbbre szaladtunk az időben, mint ahogy lehetett volna. Miliókat — hanem többet — fordítottunk olyan megoldásokra, amelvekkel még várni lehetett volna. A sok közül elegendő ha csak a pénzvelő dóci istállóra és a rosszul sikerült bakszi gombaházra gondolunk.

Mindkettő végigélt a megalapozatlan beruházások sorsát. Nemhogy a befektetett pénzt nem adta vissza, hanem még a virágzó gazdaságot is majd hogy nem tönkretette. (A jelenség sokhelyütt föllelhető, csak egyik helyen ez, a másikon az vitte a pénzt.) Azt is vallják, ilyennek is lenni kellett — mármint rosszul választott beruházásnak —, hogy a tanulópenzt megfizethessük. Majd később bizonyára mindenre kapunk megfelelő magyarázatot, de egy azért bizonyos: ha a térségekben akkoriban csak egy picikét jobban hallgatnak a józan észre, ma lévegesen előbbre tartanánk. Most már el kell fogadnunk: akkor még az volt a szemlélet, hogy az állam mindenkor és végtelenségig kiegészíti a bajba jutott közösséget.

Hogy sikerül-e megküzdeni bajukkal a közösségeknek, az rövidesen elválik, hiszen az állami pénzek csatornái egyre vékonyabban csordogálnak, s a gazdaságok rákényszerülnek az alkotó, a többletet adó munkára. E folyamat jegyei föllelhetők a mezőgazdászok, a közzgazdászok tanácskozásain, ahol is állandó beszédtema a boldogulás, a jobb út keresése. Nemrégiben, a legilletékesebbek és az érintettek — a TESZÖV-elnökség tagjai és a bajba jutott közösségek irányítói — cseréltek véleményt az előrehaladásról. Summázní úgy lehetne a jelenlegi elképzeléseket, hogy nem szabad az állam pénzéért ácsingózni, ajánlatos ha az erősebb gazdaság — persze megfelelő érdekeltséggel — segíti a gyengébbet. Úgy fogalmaztak: ha nem tárgul a szakadék a jó és a gyenge térszek között — már az is nagy eredmény.

Vannak — szerencsénkre — jól megalapozott beruházásaik is a szövetkezeteknek, s ebből van a több. A gazdagon termő gyümölcsösök, a roskadozó tőkájű szőlősorok, a télen-tavaszon zöldséget termő üvegházak, fóliatelepek mindmennyi győzik meg az embereket. Mondhatni, nemcsak a szakembereket — mindnyájunkat. Példákat mindenki sorolhat a maga környezetéből, ezért csak néhány az elmúlt harminc év bőségéből: a szentesi „üvegváros”: a forrásküti zöldségkertészet; a szegvári, a csenelel tehenészet; a vásárhelyi hizlalda; a balástvay juhászat vagy a „legkisebb testvér”, a szegedi növényház mind-mind a térszek erejét fitogtatja. A rengeteg traktor, teherautó is mind a gazdálkodás segítésére hivatott. Igazi erőmérők. Van mit tennünk az asztalra és külföldi piacra se megyünk üres kézzel. Adatokkal is bizonyítható, hogy a jól gazdálkodó nagyüzemek már maguk előteremtik a közösség boldogulásához, haladásához szükséges javakat. S talán nem kap más értelmet, ha ezzel — így aratás táján — eldicsekszünk. Pontosan azért, mert amit teremtett az ember, arra illik büszkének lenni, hiszen a térszeket, szakszövetkezeteket a mai világban is mi másból lehetne megítélni, mint az „összegyűjtött vanból”. A közösség vagyonából. Tartja meg magát a bölcsélet igazsága, hogy ami már megvan, attól sohasem szabad félni. A Csongrád megyei szövetkezeteknek több mint 14 milliárd forint értékű vagyonuk van.

Majoros Tibor

Kapcsolat a fiatalokkal

Befejeződött a pedagógiai-, kezdődik a művelődéseméleti nyári egyetem

Az MTA Szegedi Biológiai Központjában tegnap, kedden délelőtt a TIT, XIX. Pedagógiai Nyári Egyetemének mintegy 250 hallgatója — gyakorló pedagógusok és az oktatásügy irányítói — vette át a kurzus elvégzését igazoló oklevelet. A nyolcnapos továbbképző fórumra az ország minden részéből érkeztek hallgatók, hogy bővítsék ismereteiket, gyarapítsák tapasztalataikat, újabb módszerekkel gazdagítsák mindennapi munkájukat. Minden elismerés és tisztelet ezeknek a pedagógusoknak, akik egy farszót tanév után szabad idejükből önként vállalkoztak a nyári egyetem programján való részvételre. Ez az önkéntesség és közel húsz éve tartó, folyamatos érdeklődés bizonyítja a pedagógusok önképzési vágyát, az új kutatási eredmények iránti kíváncsiságát, munkájuk színvonalának emelési igényét. Anyári kurzusok legfőbb értelme és célja fölismertetni azt az új nevelési szituációt, amely szocialista társadalmunk változásai nyomán az utóbbi időben kialakult.

Mint dr. Agoston György, a neveléstudományok doktora, a JATE tanszékvezető professzora, a nyári egyetem igazgatója összegzésül elmondta, az idén csakúgy, mint az elmúlt esztendőben, igyekeztek aktuális és közérdekű témát választani. A társadalmi, politikai, gazdasági változások legfőbb jellemzője hazánkban, hogy felnövekedett egy olyan ifjú nemzedék, melynek élményanyaga, tapasztalatainak sora különbözik az előtte járókéitól. Ez a generáció nem élte át az elmúlt rendszer ellentmondásait, nincsenek háborús élményei, hiányzik életéből a felszabadulás utáni esztendő sok emberpróbáló hatása, de a huszonöt évesek és a még fiatalabbak az ellenforradalomról sem igen tudnak. Nem egyszerű és természetes generációváltás idejét éljük, hanem olyan nemzedéki staféta időszakot, amikor két korosztály gyökeresen más élményekkel, tapasztalatokkal beidőződésekkel rendelkezik. A felnövekvő fiatalokat nem lehet anélkül nevelni, hogy a pedagógusok, oktatási szakemberek ezt a helyzetet nem ismerik, nem értik, nem elemzik, nem alkalmazkodnak hozzá. Ez a szituáció az előzőektől gyökeresen más stílust, új normarendszert, differenciáltabb

eszközöket kíván. Hisz alapvető feltétele a szocialista nevelés folyamatának, hogy kontaktusban maradjanak a pedagógusok a fiatalokkal, hogy ne legyen szakadék, szembenállás, generációs harc.

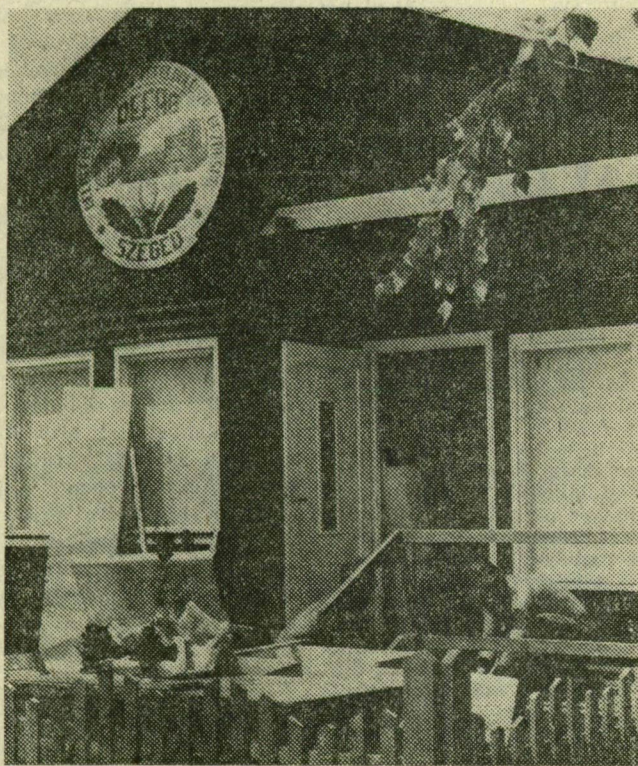
Mindezeket fölismerve szervezték meg Erkölc és ifjúság címmel az elmúlt nyolc napban a szegedi pedagógiai nyári egyetem programsorozatát. Az erkölcsi nevelés aktuális kérdéseinek pedagógiai, szociológiai, pszichológiai, történeti, ifjúságpolitikai, egészségnevelési és szexuális összefüggéseiről hallhatott a két és félszáz résztvevő. Az előadások sok szempontból világitottak rá e témakör fontosságára, s olyan kérdésekben, mint szocialista hazafiság, az ifjúság szexualitása, család és iskola kölcsönhatása görcsoldó, fölzsabadító jelentőségűek voltak, ugyanakkor vitára ingerlők, továbbgondolásra készítetők.

Alig fejeződött be a TIT Csongrád megyei szervezetének pedagógiai kurzusa, holnap, csütörtökön megnyitják a XI. Művelődéseméleti Nyári Egyetem. Az idei téma közoktatás és közművelődés kölcsönhatása, közös feladataik, lehetőségeik és specifikus jellemvonásaik. A

közművelődési szakemberek nyári továbbképző fórumának ünnepélyes megnyitására holnap, csütörtökön reggel 9 órakor kerül sor az MTA Szegedi Biológiai Központjának előadótermében. A hallgatókat köszönti és a nyári egyetemet megnyitja Szabó G. László, a Csongrád megyei tanács elnökhelyettese, a TIT megyei szervezetének alelnöke.

A nyitóelőadást dr. Kornides Mihály, az MSZMP KB tudományos, közoktatási és kulturális osztályának vezetője tartja. A résztvevők az első napon hallgathatják meg Csoma Gyulának, az Országos Pedagógiai Intézet osztályvezetőjének előadását is az integrált művelődési intézmények kialakulásának, irányítási problémáinak, tartalmi és jogi kérdéseinek témaköréről.

A július 29-ig tartó nyári egyetem programjában ezenkívül még tízenkét előadás hangzik el, a Kritika című művelődéspolitikai folyóirat ankétját is megrendezik, s megismerkedhetnek az ország különböző részeiből érkező szakemberek a Szegedi Ünnepi Hetek kulturális programjaival, a szabadtéri játékok előadásaiival, a város és a megye idegenforgalmi nevezetességeivel, kirándulhatnak Pécsre és Kecelre.

Építik a vásárt

A Szegedi Ipari Vásár pénteken nyitja kapuit. Az ünnepélyes aktusra délelőtt 10 órakor kerül sor. Soha ennyire és ilyen sok újdonsággal még nem jelentkeztek a szegedi ipari kiállításra. A jugoszláv bemutatók 130 céget képviselnek, a Szovjetunióból, Odessa terület és város hatvan kiállítója hozza termékeit, a lengyelországi Lodz textiliparával jeleskedik, a finnországi Turku műszeripari és élelmiszeripari cikkeket mutat be.

A vásár építői éjjel-nappal szorgoskodnak. Képeinken — Nagy László felvételein — két mozzanatot mutatunk: a főbejáratot jobbra a Taurus Gumigyár ismert „pilléje” fogadja majd a látogatókat. Valószínű tetszést arat a DEFAG által fölépített faház.

